

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 18.05.2023. Nr. 9/6-3

Atzinums par 2023. gada 26. aprīļa iesniegumu, kurā lūgts vērtēt Latvijas televīzijas veidotā raidījuma “Sporta studija” sižetu un žurnālista Raimonda Gekiša profesionālo darbību

2023. gada 26. aprīlī Latvijas sabiedrisko mediju ombuds Anda Rožukalne saņēma interneta portāla “Delfi” galvenā redaktora Filipa Lastovska (turpmāk tekstā – Iesniedzējs) iesniegumu par Latvijas Televīzijas (turpmāk tekstā – LTV) 24. aprīļa raidījuma “Sporta studija” sižetu par skandāliem Latvijas sporta sistēmā (turpmāk tekstā – Iesniegums). Sižets pieejams šajās tīmekļvietnes adresēs: [Sporta studija. Skandāli un sporta skolas Latvijā / Raksts / LTV.LV \(lsm.lv\)](#) (sākot ar 1:45-9:50 minūti) vai arhīvā [Krīzes komunikācijas speciāliste: Iespējams, melnā PR pazīmes liecina par kāda vēlmi iegūt amatu Latvijas sportā / Raksts / LTV.LV \(lsm.lv\)](#).

Iesniedzējs norāda, ka šajā sižetā “novērojams gan kvalitatīvas žurnālistikas standartiem neatbilstošs saturs, gan ētikas pārkāpumi”, norādot uz iespējamu LTV “Rīcības un ētikas kodeksa” 2.1. un 2.2. punktu pārkāpumu.

Lai sagatavotu atbildes, ombuds no 2023. gada 26. aprīļa līdz 18. maijam iepazinās ar Iesniegumā minētajām publikācijām un izvērtēja Iesniedzēja argumentus. Pēc Iesnieguma saņemšanas tika uzdoti jautājumi LTV galvenajai redaktorei.

Izvērtējot Iesniegumu, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda

Rožukalne

konstatē:

[1] 2023. gada 26. aprīlī saņemtajā Iesniegumā Iesniedzējs lūdz izvērtēt LTV “Sporta studijas” sižetu “Krīzes komunikācijas speciāliste: Iespējams, melnā PR pazīmes liecina par kāda vēlmi iegūt amatu Latvijas sportā”, kurā apspriesti vairāki sporta

skandāli, tostarp par basketbola treneri Andri Steļmahu.

“Raidījums atsaucās uz “Delfi” sadaļas MVP veidotu rakstu: [“Dzēra, kļiedza, pavedināja... Kāpēc turpināja plaukt trenera Steļmaha karjera basketbolā”](#). Šajā rakstā aprakstīts, kā treneris (tātad esot varas pozīcijās) bijis “attiecībās” ar 14 gadus vecu spēlētāju, kuru vienlaikus trenējis. Par šo gadījumu zinājusi plaša basketbola saimniecības saime, to izvēloties ignorēt. Tāpat rakstā aprakstīti citi pārkāpumi, kurus, kā izpētīja žurnālists, pārkāpis Steļmahs,” raksta F. Lastovskis un piebilst, ka ““Delfi” publikācija izraisīja plašu diskusiju, kuras rezultātā Latvijas Basketbola savienība (LBS) vērsās policijā, bet tā par iespējamiem pārkāpumiem basketbola trenera Andra Steļmaha rīcībā sāka kriminālprocesu”.

Zemāk tiek pievienots Iesniedzēja Iesnieguma pilnais teksts:

Minētajā sižetā tiek apspriesti vairāki sporta skandāli, tostarp par basketbola treneri Andri Steļmahu. Raidījums atsaucās uz “Delfi” sadaļas MVP veidotu rakstu: “Dzēra, kļiedza, pavedināja... Kāpēc turpināja plaukt trenera Steļmaha karjera basketbolā”. Šajā rakstā aprakstīts, kā treneris (tātad esot varas pozīcijās) bijis “attiecībās” ar 14 gadus vecu spēlētāju, kuru vienlaikus trenējis. Par šo gadījumu zinājusi plaša basketbola saimniecības saime, to izvēloties ignorēt. Tāpat rakstā aprakstīti citi pārkāpumi, kurus, kā izpētīja žurnālists, pārkāpis Steļmahs.

“Delfi” publikācija izraisīja plašu diskusiju, kuras rezultātā Latvijas Basketbola savienība (LBS) vērsās policijā, bet tā par iespējamiem pārkāpumiem basketbola trenera Andra Steļmaha rīcībā sāka kriminālprocesu.

Minētajā LTV sižetā nav ņemts vērā minēto pārkāpumu smagums un tas, cik grūti sabiedrībā panākt izmaiņas uztverē par sieviešu un bērnu izmantošanu un stāstiem par to. Lielākā problēma saskatāma intervijā ar ekspertu Jolantu Derkevicu-Pilskungu. Viņas izteikumi radīja pamatotus jautājumus par viņas zināšanām attiecībā par tematu un žurnālistu funkcijām, bet intervijas vadītājs nevienā brīdī šo ekspertu ne laboja, ne precizēja, ne uzdeva kritiskus jautājumus. Tālāk sniegsu konkrētus piemērus, kur, manuprāt, pieļautas rupjas kļūdas.

Intervijas sākumā viņa norāda, ka šis basketbola skandāls “savelkās” kopā ar ziņām par situāciju Latvijas Olimpiskajā komitejā (LOK) un, iespējams, esot jūtamas melnā PR pazīmes. Jo kāds, iespējams, vēlas kādu amatu.

Tādējādi tiek noniecināts žurnālistu atklātais pārkāpums par 14 gadus vecās spēlētājas izmantošanu, žurnālists neuzdod precizējošus jautājumus, kas tieši liecina, ka šie temati “savelkas”, kā arī nejauda, kas liecina, ka šeit ir “jūtams” melnā PR pazīmes un par kādu amatu iegūšanu eksperte runā. Ņemot vērā, ka ir ārkārtīgi sarežģīti iedrošināt upurus dalīties ar saviem stāstiem medijos (un vērsties policijā par pārkāpumiem), šādi pārmetumi vērtējami kā nesamērīgi, ārkārtīgi smagi un prasa detalizētus skaidrojumus. Bet sižetā nekas netika prasīts. Tādējādi žurnālists (un raidījuma redaktors) pārkāpj LTV Rīcības un ētikas kodeksa punktu 2.2, kurā teikts: “LTV, veidojot saturu, ievēro un aizstāv cilvēka pamattiesības, demokrātiskos institūtus un morāles normas, ir pret jebkāda veida diskrimināciju. Sabiedriskie mediji ar īpašu uzmanību izturas pret mazaizsargātām un viegli ievainojamām sabiedrības grupām, lai ar savu darbību nenodarītu kaitējumu un veicinātu šo grupu pārstāvju drošības sajūtu.”

Tā vietā, lai noturētu kritisku sarunu par jūtīgu tēmu, raidījumā žurnālists slavē ekspertu, uzsver viņas pieredzi. Žurnālists eksperti raksturo kā tādu, kas palīdz “novadīt problēmsituācijas”, tādējādi nevis aktualizējot sarunu par nepilngadīgas meitenes izmantošanu, bet gan to, kā šādas sarunas noklusināt vai mazināt risku reputācijai. Raidījumā viņas klātbūtne pamatota, sakot, ka sporta saimniecība saskaras ar būtiskiem izaicinājumiem, tāpēc krīzes komunikācijas ekspertes viedoklis ir svarīgs. Es nenoliedzu, ka šāds leņķis par krīzes komunikāciju var būt,

bet tas šo milzīgo problēmu par jaunas sievietes izmantošanu un sistemātisku klusēšanu skata no pašas sistēmas pozīcijām, nevis no mazāk aizsargātā sabiedrības locekļa puses, vienlaikus nepiedāvājot līdzsvarojošus satura elementus.

Viņa sižetā arī vaicā: Kāpēc šos jautājumus neuzdeva arī iekšēji? Kāpēc tas viss tiek uzdots publiski? Tādējādi jau atkal tiek mazināta mediju loma spēt aktualizēt un risināt problēmas, implicējot, ka publiski šādam naratīvam nav vietas. Šeit vajadzēja sekot žurnālista jautājumam: vai žurnālistiem vajadzēja klusēt? Tā vietā klusē pats žurnālists un nekādus papildu jautājumus neuzdod, un ļauj ekspertei turpināt mazināt mediju lomu un upura lomu.

Eksperte jautā: jautājums numur viens, kāpēc tas kādu interesē tikai tagad? Tādējādi absolūti ignorējot to, ka sabiedrība ir mainīga un mainās tās gatavība aktualizēt problēmas un runāt par tēmām, par kurām iepriekš cilvēki nevēlējās runāt. Žurnālists ekspertes domu gājieni neapšaubā.

Eksperti kā būtisku faktoru šajā gadījumā min to, ka nevienam nedrīkst pasludināt par vainīgu, kamēr nav sprieduma. Šādi apgalvojumi ir meli, jo "Delfi" rakstā nebija minēts, ka Steļmahs ir vienkārši vainīgs, bet tika uzklauti liecinieki un apkopoti fakti, kas par šo lietu ir zināms.

"Ja šī būtu Amerika, tad arī žurnālistus ātrāk iesūdzētu tiesā," tā turpina eksperte. Bet LTV žurnālistam (un redaktoram!) nerodas jautājumi, kāpēc stāsta fokuss par mazgadīgas meitenes izmantošanu tiek skatīts caur jautājumu, ka žurnālistus Amerikā iesūdzētu ātrāk. Par vainīgo tiek padarīts ziņnesis un pētnieks, bet upuris (meitene) tiek pabīdīts tālākā stāsta perifērijā.

Šokējoši šī eksperte raksturo gan cietušās, gan citu liecinieku teikto: "Viena tante teica". Kārtējo reizi tiek mazināta un noniecināta cietušās personas pozīcijā, kā arī tiek radīts maldīgs priekšstats, ka šis viss ir viena cietušā stāsts, lai gan "Delfi" rakstā tiek apkopotai vairāki notikušā liecinieki. "Vienas puses pierādījums nav pierādījums", saka eksperte, atkal mazinot cietušā gatavību runāt, kā arī maldina, ka liecības sniegusi tikai viena puse.

Visā šajā stāstā galvenais ētikas pārkāpums, manuprāt, atrodams žurnālista un visa medija nespējā nodrošināt mazaizsargātas grupas pārstāvību, drošības sajūtu. Tāpat arī žurnālists atklāti ļauj degradēt mediju nozīmi, nespējot atspēkot un/vai papildināt runātāja teikto. Tie ir rupji ētikas un profesionālas žurnālistikas standarti pārkāpumi.

"No jebkuras krīzes jāņēmēģina izkāpt ar pēc iespējas baltākiem cimdiņiem un masu mediji ir jānoliek čučēt," tā jau par sižetā nākamo situāciju runā eksperte. Žurnālistam un redaktoram jau atkal nerodas jautājumi, eksperte mierīgi turpina savas pārdomas bez papildu žurnālista jautājumiem. Šādu viedokļu publicēšana liecina, ka LTV raidījuma veidotājiem ir greizs priekšstats, ka jebkurš viedoklis ir tikai viedoklis un par to pats medijs nenes atbildību. Bet nes. Gan ētisku, gan atbildīgu, gan legālu. Šādu principu neievērošana turpina degradēt sabiedrības uztveri par medijiem un tādējādi nodara pāri ne tikai sev, citiem medijiem, bet arī visai sabiedrībai kopumā.

Iesniedzējs, iepriekš minētā MVP galvenā redaktora Ingmāra Jurisona personā, publicējis arī komentāru par šo situāciju. Komentāru skatīt izmantojot šo tīmekļvietnes adresi: ["Ingmārs Jurisons: 'Viena tante teica' jeb palīdzot sabiedriskā medija ekspertei rast atbildes uz jautājumiem"](#).

[2] Iesniedzēja vēstulē pausts, ka konkrētajā LTV sižetā "nav ņemts vērā minēto pārkāpumu smagums un tas, cik grūti sabiedrībā panākt izmaiņas uztverē par sieviešu un bērnu izmantošanu un stāstiem par to. Lielākā problēma saskatāma intervijā ar ekspertu Jolantu Derkevicu-Pilskungu. Viņas izteikumi radīja pamatotus jautājumus par viņas zināšanām attiecībā par tematu un žurnālistu funkcijām, bet intervijas vadītājs nevienā brīdī šo ekspertu ne laboja, ne precizēja, ne uzdeva kritiskus jautājumus". Attiecīgi Iesniedzējs norāda, ka sižetā ir "novērojams gan kvalitatīvas žurnālistikas standartiem neatbilstošs saturs, gan ētikas pārkāpumi". Iesniedzējs saskata LTV

Rīcības un ētikas kodeksa 2.1 un 2.2. punktu pārkāpumus:

2.1. LTV misija ir kalpot Latvijas sabiedrības interesēm. Šo principu savā darbā ievēro arī LTV darbinieki, kuri ar savu darbu nodrošina to, ka tiek veicināta sabiedrības viedokļu daudzveidība un attīstība. LTV iestājas par demokrātisku valsti un sabiedrību, augstiem izglītības standartiem, ekonomikas attīstību un kultūras izaugsmi un citām vērtībām un sabiedrības interesēm, kas atrunātas Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālajās vadlīnijās.

2.2. LTV, veidojot saturu, ievēro un aizstāv cilvēka pamattiesības, demokrātiskos institūtus un morāles normas, ir pret jebkāda veida diskrimināciju. Sabiedriskie mediji ar īpašu uzmanību izturas pret mazaizsargātām un viegli ievainojamām sabiedrības grupām, lai ar savu darbību nenodarītu kaitējumu un veicinātu šo grupu pārstāvju drošības sajūtu.

Iesniedzējs pieļauj, ka “iespējams, ombuda vērtējumā pārkāpums klasificējams citādāk”, tāpēc lūdz izvērtēt aprakstīto situāciju un sniegt atbildi.

[3] Atbildot uz ombuda 2023. gada 2. maija vēstuli Nr. 19/6-2, 2023. gada 15. maijā ir saņemta LTV vēstule Nr. 91/1-6.2, kurā sniegtas LTV galvenās redaktore Sigita Roķes atbildes uz ombuda jautājumiem par šajā atzinumā izskatāmo Iesniegumu. Atbildes veido LTV Sporta redakcijas darbinieku sniegtā informācija un argumenti.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

secina:

[4] Ombuds ir saņēmis Iesniedzēja Iesniegumu, kurā pievērsta uzmanība LTV “Sporta studija” sižetam par skandāliem Latvijas sporta sistēmā un nepieciešamību pielietot krīzes komunikāciju to risināšanā, kas raisa jautājumus par sižeta mērķi, darbu ar informācijas avotiem jeb ekspertu atlasī, sižeta autora žurnālista Raimonda Gekiša profesionālās lomas izpratni un realizāciju kontekstā ar profesionālās rīcības un ētikas kodeksa ievērošanu.

[5] LTV galvenā redaktore Sigita Roķe atbildes vēstulē sniedz “Sporta studija” redakcijas skaidrojumu par sižeta mērķi un tā tapšanas apstākļiem:

“Latvijas sportā īsā laika sprīdī bija izskanējuši vairāki skandāli. Skaļākais no tiem, protams, MVP izskanējušās apsūdzības par basketbola treneri, kuram bija attiecības ar nepilngadīgu audzēkni. Šajā gadījumā pārmetumi tika veltīti ne tikai trenerim, bet arī LBS.

Klajā nāca informācija par Latvijas olimpiskās komitejas prezidenta Ž. Tikmera

iespējami neētisku rīcību olimpisko centru apsaimniekošanā, kas liecināja par ilgtermiņa sistēmisku darbību, par kuru noteikti bija informēti daudzi Latvijas sporta funkcionāri. Šis konflikts izvērās plašumā pēc LOK pārmetumiem LBS par nomelnošanas kampaņas organizēšanu. Abas puses apmainījās ar publiskiem paziņojumiem.

Tāpat bija jautājums par Latvijas futbola federācijas vēlmi noklusēt faktu, ka divi spēlētāji alkohola lietošanas dēļ palika Glāzgovā un nepārradās Latvijā kopā ar komandu. Šo faktu nevarēja noslēpt, bet federācija par to klusēja un nepamatoti cerēja, ka neviens par to neuzzinās.

Savukārt Latvijas vieglatlētikas savienība un sporta klubs diezgan operatīvi reaģēja uz izskanējušo informāciju par dopinga gadījumu ar nepilngadīgu personu. Tiesa, atbildēja, ka kaut ko vairāk komentēs tikai pēc oficiālas informācijas paziņošanas.

Sižeta gatavošanas laikā, žurnālists R. Gekišs pieņēma lēmumu fokusēties tikai uz diviem no minētajiem notikumiem”.

Kā skaidro “Sporta studija” redakcija, “sižeta mērķis bija nevis vēlreiz stāstīt par notikušajiem skandāliem, bet par sporta organizāciju reakciju un rīcības analīzi”, vienlaikus atzīst, ka “eksperta komentārs lielā mērā raksturoja sporta organizāciju pieļautās kļūdas, taču kopumā bija pārāk vispārīgs”. Arī LTV Redkolēģija ir atzinusi, ka “sižeta mērķis nebija nepārprotami auditorijai saprotams un bija nepieciešams konkrētāks skaidrojums par radošo ieceri”, teikts LTV vēstulē.

[6] Redakcija atzīst, ka, veidojot sižetu, vēlējās uz situāciju paskatīties no citas puses. Proti, kā sporta organizācijas reaģē dažādās krīzēs, vai tās varētu darboties (komunicēt) citādi, lai sporta līdzjutējiem sniegtu atbildes, nevis raisītu papildu jautājumus. Ņemot vērā, ka sižeta mērķis un vēstījums bija definēts šādi “uz sarunu tika aicināta viena no Latvijas vadošajām krīzes komunikācijas speciālistēm, lai tā sniegtu savu profesionālo vērtējumu un palīdzētu saprast, kā šādās situācijās organizācijas darbojas un kā būtu jādarbojas, ļaujot arī skatītājiem saprast šos procesus”. LTV, skaidrojot apsvērumus, kāpēc intervēta tieši Jolanta Derkevica-Pilskunga, to pamato ar viņas izglītību, jo viņa “ir vienīgā Latvijā ar izstāvētu doktora grāda disertāciju tieši krīzes komunikācijā – *Domino effect theory and legal regulations: the effects of risk and crisis communication on Latvian enterprises*”.

Tiesa, LTV savā atbildē atzīst, ka “žurnālists pārāk maz veidoja savu satura izklāstu un pārāk daudz akcentēja ekspertes teikto, kas radīja vienpusēju skatījumu, jo eksperte pamatā runāja no skandālos iesaistīto personu un organizāciju puses. Kopumā ar

vairākiem neveiksmīgi izvēlētiem intervijas fragmentiem, iztrūkstot žurnālista saliktiem akcentiem, sižeta mērķis tika sasniegts tikai daļēji. Īpaši tas attiecas uz plašāku situācijas raksturojumu, kā arī nepietiekami sniedzot notikumu kontekstu, lai auditorija saprastu redakcionālo ieceri”.

Tas sasauca ar vēlāk LTV atbildē sniegto radošās izpausmes veida (montāžas risinājuma) vērtējumu un secinājumu, ka “iespējams, šajā gadījumā sižeta mērķis būtu sasniegts pilnvērtīgi un neradītu papildu jautājumus, ja tiktu izvēlēts cits risinājums”.

[7] Vērtējot sižeta autora darbību – žurnālista lomu un intervēšanas stilu, pats sižeta autors R. Gekišs noliedz nekritisku attieksmi pret eksperta teikto: “Nekādā mērā šī intervija nebija komplimentāra vai nekritiska. Derkevices-Pilskungas kā krīzes komunikācijas ekspertes paustais papildināts ar aizkadriem, kuros skaidri pausta gan attieksme, gan kopējais vēstījums par katru no problēmām. Sižetā iekļautie citāti ir viņas kā nozares ekspertes atziņas.” Vienlaikus LTV Redkolēģija, kas arī izvērtējusi šo sižetu, atzīst, ka žurnālista lomai šajā sižetā vajadzēja būt aktīvākai, kritiskāk izturoties pret intervējamās personas pausto: “R. Gekiša loma varēja būt aktīvāka, koncentrētāk, precīzāk vadot sarunu, iespējams, izvēloties citu temata pasniegšanas veidu, kas ļautu konkrētāk definēt sižeta saturisko mērķi, parādīt un ļaut skatītājiem uztvert problēmu, ko redakcija vēlējās analizēt”.

[8] Ombuds ir lūdzis LTV komentēt arī potenciālos profesionālās ētikas pārkāpumus, jo Iesniedzēja ieskatā žurnālists ar savu rīcību, vai, drīzāk nekritisko attieksmi pret eksperta teikto, ir pārkāpis LTV Rīcības un ētikas kodeksa 2.1. un 2.2. punktu. Šajos kodeksa punktos noteikts, ka LTV kalpo sabiedrības interesēm un LTV ievēro un aizstāv cilvēka pamattiesības, ar īpašu uzmanību izturoties pret mazāk aizsargātajām un viegli ievainojamajām sabiedrības grupām, lai ar savu darbību nenodarītu kaitējumu un veicinātu šo grupu pārstāvju drošības sajūtu.

Lai gan žurnālists R. Gekišs esot publiski atvainojies, ja kādu minētais sižets ir aizskāris, viņš uzsver, ka sižets nebija par konkrētajiem notikumiem, bet par organizāciju rīcību krīzes situācijās un nespēju organizācijām savlaicīgi un atklāti komunicēt ar sabiedrību. Ne LTV Sporta redakcija, ne LTV Redkolēģija “neuzskata, ka žurnālists ir pārkāpis profesionālo ētiku, bet atzīst profesionālas kļūdas”, par ko liecinot tas, ka “daļa auditorijas neuztvēra sižeta autora ieceri, kā arī sižetā tika iekļauti diskutējami apgalvojumi no intervējamās personas puses, no žurnālista puses neiesaistoties un nemēģinot šiem apgalvojumiem rast pamatojumu un izvērtēt to patiesumu”.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda Rožukalne

vērs uzmanību:

[9] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodeksu normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās, kas veiktas sabiedrisko mediju satura veidošanas procesā. Nedz normatīvie akti, nedz sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālās vadlīnijas un LTV Rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu, ombuds nevērtē Iesniedzēja uzskatus vai iesniegumā pausto viedokli. Ombuda pienākums ir respektēt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālo neatkarību un vērtēt to darbības un satura atbilstību pašregulācijas aktiem.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda
Rožukalne

atzīst:

[10] Izvērtējot Iesniegumu, tajā minētās publikācijas un LTV raidījumu, kā arī LTV sniegtās atbildes uz ombuda jautājumiem, par pamatotu atzīstami Iesniedzēja argumenti, ka 24. aprīļa LTV raidījuma "Sporta studija" sižetā, kas veltīts vairākiem aktuāliem sporta vides skandāliem, nepamatoti interpretēti "Delfi" žurnālistu atklātie fakti, neatbilstoši novērtējot žurnālistu un mediju darba nozīmi nozīmīgas diskusijas veicināšanā un sabiedrības interešu, to vidū neaizsargātas grupas pārstāvju tiesību, aizsargāšanā, atklājot smagus pārkāpumus pret nepilngadīgu personu. Pozitīvi vērtējami redakcijas pārstāvju secinājumi, ka žurnālists Raimonds Gekišs, veidojot sižetu, kas veltīts sporta federāciju reakcijai komunikācijas krīzes situācijās, bijis vienpusīgs, nepamatoti lielu un nekritisku uzmanību veltot ekspertes vērtējumiem, tos nesasaistot ar citiem faktiem, notikumiem un argumentiem par raidījumā apskatītajām problēmsituācijām. LTV Sporta redakcijas pārstāvji atzīst, ka sižeta saturā un arī informācijas izkārtojumā pietrūkst konteksta, līdz ar to sižeta mērķi nav pilnībā sasniegti, tie arī nav pilnībā saprotami auditorijai.

Iesniegumā minētā raidījuma "Sporta studija" sižetā nav pietiekami ievērotas sabiedrības intereses un ievainojamu grupu pārstāvju tiesības, jo sižets veidots, nevis

ievērojot sociālās atbildības pieeju, bet sekojot sporta mārketinga interesēm. Lai gan sižeta mērķis bija rosināt diskusiju par sporta federāciju komunikācijas kvalitāti ar sabiedrību un medijiem, tā saturs atspoguļo argumentus un pieejas, kādas sporta organizācijai varētu ieteikt komunikācijas krīzes konsultants, lai mazinātu, ar kādu organizāciju saistītas, negatīvas publicitātes ietekmi un mediju uzmanību, to vidū mediju iespējas kvalitatīvi un daudzpusīgi atspoguļot pārkāpumus sporta vidē. Tādējādi sižeta saturs, kurā LTV žurnālists intervijas laikā nav pievērsis uzmanību intervētās ekspertes nepietiekamam informētības līmenim par “Delfi” un citu mediju, arī sabiedrisko mediju, publikācijās atspoguļotajām problēmām, ir pretējs tā mērķim, jo intervijas laikā neatbilstoši novērtēti “Delfi” žurnālistu atklātie fakti par smagiem pārkāpumiem, šo faktu pamatotība, piedāvātās informācijas kvalitāte, nepilngadīgas personas ciešanas, centieni rosināt sabiedrības izpratni par atklātajiem pārkāpumiem pret nepilngadīgo un ar tiem saistītajiem riskiem. Sižetā netiešā veidā tiek sniegti padomi, kā mazināt profesionālu mediju iespējas atklāti un kritiski diskutēt par smagiem pārkāpumiem, kas konstatēti sporta vidē un par kuriem mediji pamatoti prasa atbildīgu sporta federāciju reakciju. Ekspertei ir tiesības izteikt viedokli, kas nav pieņemams kādai no iesaistītajām pusēm, tas var tikt iekļauts raidījumā, tomēr profesionāla medija formātā tādā situācijā būtu jāpiedāvā sabalansēts un daudzpusīgs saturs.

Ņemot vērā iepriekš minēto, atzīstu, ka veidojot 24. aprīļa LTV raidījuma “Sporta studija” sižetu:

- ir pārkāpts sabiedrisko mediju Redakcionālo vadlīniju 1.4. punktā definētais princips “objektivitāte”, kas paredz, ka “sabiedriskie mediji satura izklāstā balstās uz faktiem, izmanto informāciju, kas palīdz saprast kontekstu, un gādā, lai izskan tematam, žanram vai raidījuma formātam būtiskie argumenti un viedokļi”;
- nav ievērots Redakcionālo vadlīniju 2.2. punktā “Darbs ar informācijas avotiem” noteiktais, ka “žurnālists kritiski izvērtē informācijas avotu uzticamību”, šo ieteikumu interpretējot plaši, proti, ka žurnālists vērtē informāciju, tā avotu ne tikai pēc formālajām pazīmēm, bet spēj kritiski vērtēt arī sniegto saturu, saistībā ar medija mērķiem un atspoguļotās problēmas būtību;
- nav pietiekami ievērotas sabiedrības intereses saņemt daudzveidīgu un profesionālu informāciju, nepietiekami iestājoties par mazāk aizsargātas grupas pārstāvja tiesībām, pārkāpti arī šādi LTV Rīcības un ētikas kodeksa 2.1. un 2.2.

punktā definētie LTV darbības principi: “LTV misija ir kalpot Latvijas sabiedrības interesēm. Šo principu savā darbā ievēro arī LTV darbinieki, kuri ar savu darbu nodrošina to, ka tiek veicināta sabiedrības viedokļu daudzveidība un attīstība”, “LTV, veidojot saturu, ievēro un aizstāv cilvēka pamattiesības, demokrātiskos institūtus un morāles normas, ir pret jebkāda veida diskrimināciju. Sabiedriskie mediji ar īpašu uzmanību izturas pret mazaizsargātām un viegli ievainojamām sabiedrības grupām, lai ar savu darbību nenodarītu kaitējumu un veicinātu šo grupu pārstāvju drošības sajūtu”.

Izvērtējot atzīto Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Anda

Rožukalne

iesaka:

Uzlabot LTV Sporta redakcijas redakcionālo darbu, jo īpaši, kad tiek plānots pretrunīgu, sarežģītu, ar sporta norisēm saistītu sabiedriski politisku problēmu un procesu atspoguļojums, veidojot profesionālas procedūras, lai atbalstītu žurnālistu iespējas radīt zināšanās un izpratnē balstītu, objektīvu saturu.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(paraksts)*

Anda Rožukalne

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU